

BİR BAKIŞTA

Bir bakışta 2024 yılı 1. sayı

Değerli meslektaşlarımız,

Yıllardır çok değerli araştırmacıların bilimsel katkıda bulunduğu Türk Oftalmoloji Dergisi'nin 2024 yılı ilk sayısı, altı özgün araştırma, bir derleme, iki olgu sunumu, bir adet editöre mektup ve bir yazar yanıtından oluşuyor.

Değirmenci ve ark.'nın, "Topikal %1 Vorikonazol ile Tedavi Edilen Hastalarda Konjonktivanın İmpresyon Sitolojisi ile Değerlendirilmesi" başlıklı klinik çalışmalarında, en az 3 ay süre ile %1 topikal vorikonazol tedavisi yapılan, 26 kültür pozitif şiddetli fungal keratit hastasının konjonktivaları impresyon sitolojisi ile değerlendirilmiş. Daha önce oküler yüzey hastalığı bulunan, kontakt lens veya herhangi bir topikal ilaç kullananların dahil edilmediği çalışmada, olguların diğer gözleri kontrol grubunu oluşturmuş. Topikal vorikonazol tedavisi kesildikten en az 3 ay sonra nazal, temporal, üst ve alt konjonktiva bölgesinden alınan impresyon sitoloji örnekleri Nelson evreleme sistemine göre değerlendirilmiş. Konjonktivanın alt ve temporal bölgesindeki impresyon sitoloji evresinin kontrol gözlerden farklı olduğu görülmüş (sırasıyla p=0,03 ve 0,02). Yazarlar, geniş spektrumlu bir antifungal olan vorikonazolün metaplastik değişikliklere yol açabileceğine dikkati çekerek, bu hastalarda konjonktivanın her muayenede kontrol edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır (Bakınız sayfa 1-4).

Özdemir Yalçınsoy ve ark., COVID-19 pandemisi sırasında sık görülen, multisistemik, otoimmün bir hastalık olan tübüointertisyel nefrit ve üveit sendromu (TİNU) olgularını içeren çalışmalarında, yaklaşık 2 yıllık pandemi sürecinde görülen 10 pediatrik TİNU hastasına ait klinik bulguları, laboratuvar sonuçları ve tedavi yaklaşımlarını değerlendirmişler. Normalde nadir görülen TİNU olgularının %70'inde SARS-CoV-2 antikorunun pozitif bulunması, SARS-CoV-2 enfeksiyonunun hastalık gelişiminde tetikleyici rolü olabileceği sonucuna varmışlardır (Bakınız sayfa 5-10).

Kuzucu Üşümüş ve ark.'nın, "Amsler Grid Testinin Yaşa bağlı Makula Dejenerasyonunu Taramada Kullanımı" başlıklı prospektif çalışmalarında, Amsler grid testinin (AGT) yaşa bağlı makula dejenerasyonunu (YBMD) saptamadaki etkinliği araştırılmış. Aile sağlığı merkezine başvuran, ancak göz yakınması olmayan 50 yaş üstü 355 kişi çalışmaya dahil edilerek 700 göze AGT uygulanmış ve çizgileri kırık, eğri görme, karelerin arasında şekil ve büyüklük farkı olması veya herhangi bir alanda renk değişikliği ya da bulanıklaşma bulunması durumu test pozitif olarak kabul edilmiş. AGT uygulanan 700 gözün 97'sinde (%13,9) test pozitif saptanmış. İkinci aşama olarak bir göz hekimi tarafından test pozitif 79, YBMD için riskli ancak test negatif 105 olmak üzere toplam 184 göz muayene edilerek hekimin uygun gördüğü kişilere optik koherens tomografi (OKT) ile görüntüleme yapılmış. Bu aşamada AGT pozitif olan 79 gözün 42'sinde, negatif olan 105 gözün 25'inde toplam 67 gözde YBMD saptanmış. Yazarlar AGT'nin YBMD taramada orta düzeyde duyarlılığı (%62,7) ve özgüllüğü (%68,4) olduğunu belirterek, ucuz ve kolay uygulanan bu testin, birinci basamak sağlık hizmetinde tarama testi olarak kullanımı ile ilgili daha fazla çalışmaya gereksinim olduğunu bildirmişlerdir (Bakınız sayfa 11-16).

Doğan ve ark.'nın, "Göz Kapağı Yaralanmalarının Demografik, Etiyolojik ve Klinik Özellikleri" başlıklı 2018-2022 tarihlerini kapsayan geriye dönük çalışmalarında 135 olguya ait veriler değerlendirilmiş. Olguların 29'u kadın ve %21,4'ü 18 yaş ve altında iken, %68,8'nin 19-64 yaş aralığında olduğu görülmüş. En önemli yaralanma nedeni sivri cisim ve künt travma olup, %11,1 olguda yara yerinde yabancı cisim, %22,2 olguda kanaliküler kesi saptanmış. Çalışmada, kapak yaralanmalarının sıklıkla genç erişkin erkeklerde görüldüğü, konjonktival kesi, bulbus perforasyonu, kornea epitel hasarı ve hifema gibi bulguların klinik tabloya eşlik ettiği belirtilerek, ciddi patolojilerin genellikle künt travma ve trafik kazalarında sık görüldüğünü bildirmişlerdir (Bakınız sayfa 17-22).

Öner ve Sinim Kahraman, "Retinitis Pigmentosa Olgularında Tam Alan Uyarıcı Eşik Testi Sonuçlarının Değerlendirilmesi: Testin Tam Alan Elektoretinografi, Multifokal Elektoretinografi, Optik Koherens Tomografi ve Görme Alanı ile İlişkisi" başlıklı prospektif klinik çalışmada, az gören herediter retina hastalıklarında tedavi etkinliğini ve güvenliğini değerlendirmek üzere geliştirilmiş tam alan uyarıcı eşik ("full-field stimulus threshold", FST) testinin, retinitis pigmentosa (RP) hastalarındaki sonuçlarını değerlendirmeyi ve diğer oftalmolojik test sonuçları ile karşılaştırmayı amaçlamışlar. Çalışmaya benzer yaş aralığında orta ve ileri evre 51 RP hastası ile 21 sağlıklı birey dahil edilerek, tüm olgulara FST dışında, görme alanı, OKT, tam alan ve multifokal elektoretinografi (mfERG) testleri uygulanmış. RP'li olguların hiçbirinde tam alan ERG yanıtı alınamamış, ancak tüm olgular FST testini yapabilmiş. Kontrol grubu ile karşılaştırıldığında RP'li grubun görme keskinliği ve santral makula kalınlığı düşük, görme alanı ortalama defekti anlamlı olarak yüksek saptanmış. mfERG'de, RP grubunda tüm halkalarda ortalama P1 dalga amplitüdü anlamlı düzeyde düşük ve ortalama P1 dalga pik zamanları uzun

BİR BAKIŞTA

olarak bulunmuş. FST testinin, fonksiyonel ve anatomik diğer test sonuçları ile paralellik gösterdiği ve RP olgularında test sonuçlarının kontrol grubundan anlamlı düzeyde düşük olduğu görülmüş. Yazarlar, FST testinin az gören, görme alanı daralmış olan olgularda kolay yapılabilen, güvenilir ve hızlı bir test olduğunu, ERG kaydı alınamayan ileri evre RP olgularında retinal duyarlılığı ölçebildiğini belirtmişlerdir (Bakınız sayfa 23-31).

“Primer Açık Kapanması Glokomunda Lens Ekstraksiyonu Cerrahisinin Göz İçi Basıncı ve Ön Segment Parametrelerine Etkileri” başlıklı Bayraktar ve ark.’nın çalışmasında, katarakt ve primer açık kapanması glokomu (PAKG) olan 55 olguda lens ekstraksiyonu + göz içi lens (GİL) cerrahisinin göz içi basıncı (GİB) ve ön segment parametreleri üzerine etkisi değerlendirilmiş ve sonuçlar katarakt dışı sorunu olmayan 34 kontrol olgusunun verileri ile karşılaştırılmış. Cerrahi öncesi ve sonrası 6. ayda en iyi düzeltilmiş görme keskinliği, GİB, ön kamara derinliği (ÖKD), aköz derinliği (AD) ve lens kalınlığının değerlendirildiği çalışmada, PAKG olgularında cerrahi sonrası, öncesine göre tüm parametrelerin değiştiği ($p < 0,001$) ve bu değişimin kontrol grubuna göre daha fazla olduğu saptanmış ($p < 0,0001$). Yazarlar, lens ekstraksiyonu+GİL cerrahisinin, PAKG olgularında ön segment derinliğini anlamlı ölçüde artırarak, cerrahi sonrasında hastaların daha az antiglokomatöz ilaç ile daha iyi GİB kontrol elde edilmesine olanak sağladığını bildirmişlerdir (Bakınız sayfa 32-37).

Değerli meslektaşımız Faik Gelişken tarafından hazırlanan derlemede, koroid ve retinaya ait çeşitli patolojilerin değerlendirilmesinde kullanılan, multimodal görüntülemenin önemli bir bileşeni olan ve koroid yapısının anjiyografik incelenmesini sağlayan indosiyanın yeşil anjiyografinin (İSYA) genel özellikleri ve klinik kullanımları konusu detaylı olarak irdelenmiştir (Bakınız sayfa 38-45).

Olgu sunumları bölümünde Özbek ve ark., nodüler skleriti taklit eden, episkleraya gömülü yabancı cisim olgusunu sunarak, anterior sklerit olgularında klinik tanı ve tedaviyi doğru yönlendirmede travma öyküsü ve yabancı cisim olasılığının göz önünde bulundurulmasının önemini vurgulamışlardır (Bakınız sayfa 46-48).

Bayraktar ve ark., ön kamara sinkizis sintilansı olan ve aynı zamanda neovasküler glokomu bulunan nadir görülen bir olguyu sunmuşlar. Kolesteroliz bulbi olarak da bilinen sinkizis sintilans, genellikle iki taraflı ve kolesterol kristallerinin vitreus içinde birikmesi ile karakterize dejeneratif göz patolojisi olarak tanımlanır. Yazarlar, kolesterol kristallerinin vitreus dışında ön kamarada birikmesinde rol oynayan faktörleri irdeleyerek, ayırıcı tanı da düşünülmesi gereken patolojileri tartışmışlardır (Bakınız sayfa 49-51).

Fikret Uçar, editöre mektubunda, Dericioğlu ve ark.’nın, “Pediatrik Katarakt Cerrahisi Komplikasyonları ve Görsel Sonuçlarını Öngören Faktörler: Türkiye’den Bir Referans Merkezi Çalışması” başlıklı makalesine yönelik görüşlerini bildirerek yazarlara bazı sorular yöneltmiş. Uçar, 12 aydan büyük çocukların katarakt cerrahisinde GİL yerleştirilmesinin görme keskinliği açısından daha yararlı olduğunu ve cerrahi sırasında kapsül bütünlüğünün bozulduğu durumlarda skleral fiksasyon GİL yerleştirilmesinin düşünülebileceğini belirtmiş. Ayrıca pediatrik olgularda cerrahi sonrası enflamasyon, pupiller membran ve kapsül opaklaşması sorunları için ön kamaraya intraoperatif triamsinolon verilmesi ve anti-enflamatuvar tedavinin daha yoğun kullanılmasının önemli olduğunu vurgulayarak, pediatrik katarakt cerrahisinde arka kapsülereksis, ön vitrektomi ve GİL optik yakalama tekniğini tartışmaya açmış (Bakınız sayfa 52-53).

Dericioğlu ve ark., klinik protokollerine göre pediatrik katarakt olgularında öncelikle afakik kontakt lenslerin önerildiğini, sosyo-ekonomik nedenler ile veya kontakt lens kullanımının uygun olmadığı durumlarda GİL uygulandığını, ayrıca bu konunun halen tartışmalı olduğunu bildirmişler. Çalışmalarında skleral fiksasyon ile GİL konulmasını gerektirecek olguları olmadığını ifade ederek, enflamasyon kontrolü için tedavi yaklaşımlarının benzer olduğunu belirtmişler. Pediatrik katarakt cerrahisinde farklı tekniklerin uygulandığı geniş kapsamlı randomize çalışmalara ihtiyaç olduğu görüşüne katıldıklarını belirtmişler (Bakınız sayfa 54-55).

Türk Oftalmoloji Dergisi 2024 yılı ilk sayısında yer alan değerli makalelerin, bilgi ve deneyimlerinize katkıları olmasını diliyoruz.

Saygı ve Sevgilerimizle,

Editöryel Kurul Adına

Dr. Nilgün Yıldırım